

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 8566233-08 פקס. 8521527-08
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 6433605-02 פקס. 6433570-02

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות מנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן ר' רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן ר' רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 668

משכיל לדוד

פרשת קורח

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

עצמו לצד אחר להיות נחלק, הרי שגרים ריחוק בעם ישראל.

וזהו שאמרו "מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך" (עדייות ה' ז'). כי לקרח היתה אפשרות לקרב את עם ישראל וכמו שהוכחנו בזה שנשא את הארון והכיר "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה'" אך המעשים שלו גרמו לו לקלקל במקום לתקן, ולהרחיק במקום לקרב ולכן נענש במידה כנגד מידה שנתרחק מקרבת המחנה שבלעה אותו האדמה.

ואת ההיפך הגמור מצינו אצל הלל ושמאי. כל מחלוקתם היתה לשם שמים ורק בתוך בית המדרש, ובכל זאת היו בית הלל עלובין ושונים את דברי בית שמאי לפני דבריהם, ולכן נקבעה הלכה כמותן, שאחר ששנו את דברי בית שמאי וחקרו וראו שהם לא אליבא דהלכתא אז הם הביעו את דעתם ובדרך ארץ, וכשיצאו מבית המדרש השלימו ביניהם, וזהו מה שאומרים חז"ל (יבמות יד:): אף על פי שנחלקו בית הלל ובית שמאי בצרות, לא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל ולא בית הלל מבית שמאי - ללמדך שחיבה ורעות נוהגין זה בזה לקיים מה שנאמר "האמת והשלום אהבו". נמצא שתחילתה וסופה של מחלוקת הזו היא רק לשם שמים ולכן נתקיימה מחלוקתם, מה שאין כן קרח שכל כוונתו הייתה לכבוד עצמו ולכן לא נתקיימה מחלוקתו וזוכר הוא לדיראון עולם.

ומעשה ברבי חיים פינטו הגדול זיע"א, כשהגיע לגיל תשעים וחמש ביקשו רבני בני הקהילה של אסווריא לבדוק אותו אם דעתו עדיין צלולה. אך מכיון וחששו שתהיה להם נגיעה בדבר, לכן הזמינו את הדיינים של מראקש והם באו. והנה, רק נכנסו לביתו מיד אמר להם - שכחתם מה שאומרים חז"ל "זקני תלמידי חכמים ככל שמוזדקנים דעתם מתיישבת עליהם"! מיד הבינו במי המדובר, נכנסו ונישקו את ידו, ויצאו לדרכם.

ללמדנו כיצד יש לנהוג בכל הדרך לשם שמים. שהרי מצד אחד רבני הקהילה היו יכולים לנסות את כוחו של הצדיק, אך למרות כל זאת חשבו אולי יש להם נגיעה בדבר, או שיפחדו מלבדוק אותו שהרי "מורא רבך כמורא שמים", ואם לא יבחנו אותו - אולי חלילה נפתס בזקנה ואולי יטעה בדיון ההלכה. לכן הביאו לו רבנים אחרים שיבחנו אותו לראות האם דעתו מיושבת עליו. והצדיק זיע"א לא הקפיד עליהם כלל, ולא ראה בזה שום בזיון ועלבון אישי, משום שהם צדקו כשבאו לבחון אותו שהרי יש כאן זקנה מופלגת אצלו ומי יודע אם לא השפיעה הזקנה על גופו ודעתו, ועלול הוא לבוא לידי טעות בדיון חלילה. ולכן להיפך - קיבל הצדיק זיע"א את דעתם ללא הקפדה, וזה בחינת מחלוקת ללא ריב שהיא לשם שמים וסופה להתקיים.

יעזרנו ה' יתברך להינצל ממחלוקת שאינה לשם שמים ונשתדל בכל עוז להרבות אהבה ואחוה, שלום ורעות בתוכינו. אמן.

מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך

"ויקה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי". (במדבר ט"ז א')

פרשת קרח היא אחת מהפרשיות הקשות שבתורה. זוהי פרשה המתארת את המחלוקת שהיא בבחינת אש. ומידי שנה כשמגיעים לפרשה זו, עולה שוב התמיהה; מה הניא את קרח למחלוקת כה קשה? קשה להבין את מניעיו של קרח. הוא הצית אש בעם ישראל, עשה קרחה בישראל. בא וראה כמה קשה המחלוקת, שהרי בית דין של מטה אין עונשין אלא עד שיביא שתי שערות, ובית דין של מעלה עד עשרים שנה, וכאן אבדו אף יונקי שדיים (תנחומא ג).

אם כן צריך להבין מה סבר קרח, הרי קרח היה בעל רוח הקודש ומטועני הארון היה, ומי יכול לטעון הארון ולהישאר חי? הלא רק יחידי סגולה. ואכן מטעם זה היו בני קהת מעטים לפי שהארון היה מכלה בהם. וקורח היה נושא את הארון עם אחיו ולא מת, והרי זה מהווה הוכחה שהיה צדיק. ויש להבין מה הניא אותו לחלוק על משה ואהרן?

אמרו חז"ל (אבות ה' כ'); כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו, עד כאן. והרי לא כתוב מחלוקת קרח ומשה רבינו כדרך שחלקו הלל ושמאי, אלא זה פשוט כי קרח לא מצא על מי לחלוק, שהרי משה לא החשיב את עצמו לכלום והוא אמר (שמות ט"ז ז') "ונחננו מה". ואדרבה כשראה שקורח ועדתו חפצים לעשות מחלוקת נאמר (במדבר ט"ז ד') "ויפל על פניו", הוא רק הצטער וניסה להשקיט אותם בכל כוחו, אך מאומה לא עזר. לפי שכשמחילים במחלוקת אז מאבדים את כל שיקול הדעת, וזה נובע מחמת הכעס או מחמת הליצנות - כלומר הלעג לדברי משה רבינו. או שמא הכבוד שהוציא את קורח מדעתו ונמצא חלוק על הקב"ה, כי בזה שלקח עצמו לצד אחר - לחלוק על הכהונה הוציא את עצמו מכלל ישראל, ומול תמונת מצב כזו אין עצה, כי אם להעניש אותו שלא ימשוך עוד אחרים עמו.

ושמו מעיד על כך; "קורח" אותיות רחוק, והפלא הוא ש"קרח" עולה בגימטריא "קרב". ועל פי זה נבין את התכונה המעניינת של קרח. קרח טען (שם ט"ז ג') "רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה'", ומדוע תתנשא על קהל ה"'. כלומר, קרח שהיה מנושאי הארון ידע את תכלית בניית המשכן (שמות כ"ח ח') "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" בתוכו לא נאמר, אלא "בתוכם", מלמד שבתוך כל אדם מישראל ישנו מקדש מעט. לכן הייתה טענתו של קרח כי כל אדם מישראל מגיע לו להיות מקורב להקב"ה, ואם כן "מדוע תתנשא על קהל ה"'. אולם הוא טעה מפני שלא היתה כוונתו לשם שמים, ואז גרם שיתרחש בדיוק להיפך שנוצר ריחוק בזה שלקח

»»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il

פרשת קורח ל' סיון תשע"ג

באר שבע	תל אביב	ירושלים	הדלקת נרות
19:23	19:23	19:08	
	20:25	20:25	מוצאי שבת
	20:58	21:10	רבינו תם

היולוג'א דצדיקיא

- ל - רבי יום טוב ידיד הלוי
- א - רבי יוסף הצדיק בן יעקב אבינו
- ב - רבי יוסף בן וואליד, מח"ס שמו יוסף
- ג - רבי שניאור קוטלר ראש ישיבת ליקווד
- ד - רבי מנחם מנדל שניאורסון, האדמו"ר מחב"ד
- ה - מורה"ם מורטנברג
- ו - רבי יעקב מורמורוג (רבינו תם)
- ז - רבי חיים דלירוזה, מח"ס תורת חכם

אמרי חכמים

ולא לידי נסיון...

"בקר ויודע ה' את אשר לו". (במדבר טז. ה.)

המעשה דלהלן התרחש בעיר חולון, וכל מי ששימעה של הפרשה הגיע לאוזניו, הזדעזע, בראותו שיש אלוקים בישראל, ויש דין ויש דיין, והאדם לא יכול לעשות כל שליבו חפץ.

המעשה התרחש אצל אדם שהזמין נגר לביצוע עבודה בביתו. הנגר היה איש מקצוע מעולה, שעשה את עבודתו באופן משובח במיוחד. הוא קיבל מבעל הבית את מפתח הדירה, והורשה להיכנס ולבצע את עבודתו, למרות שאיש לא היה בבית.

באחד מימי העבודה, לאחר שהנגר כבר הלך לביתו, מופיע בעל הבית אצל הנגר ובפיו טענה חמורה: "על השולחן בפרוזדור היה מונח תכשיט יקר של רעייתי, ויש לי עדים שהוא היה מונח שם הבוקר. כיון שאיש מבלעדך לא נכנס לדירה, אנחנו חושדים שאתה הוא הגנב, ותובעים להשיב לנו את התכשיט היקר".

למרות שהנגר הכחיש את הטענה הזו מכל וכל, המשיך בעל הבית לתובעו, ומשהנגר סירב לשלם, תבע אותו לבית המשפט.

והנה, למרות שידענו מזה כבר, שהערכאות שלהם רחוקות מאוד מלשפוט על פי מידת הצדק, התפלאו רבים לשמוע 'פסק דין' שטותי כל כך, שעל סמך העדים שראו באותו בוקר את התכשיט מונח בפרוזדור, חייב בית המשפט את הנגר לשלם לבעל הבית את מלוא מחירו של התכשיט בסך 70,000 שקלים.

כיצד ניתן לתקן את הדבר?

עוול כפול ומכופל נעשה בכך לנגר. ראשית, לא בקלות ניתן להשיג את הסכום הנ"ל, במיוחד כשמדובר באדם יגיע כפים, העובד קשה למלאכתו.

ושנית, פרסומו של פסק הדין בציבור, ירחיק ממנו את כל הלקוחות, ואף אחד לא ירצה כבר לעבוד עם הנגר שהוא שנודע כגנב שפל, שהרהיב עוז לשלוח ידו בתכשיט היקר.

השלב השני בפרשה היה שהנגר לקח את הדברים לליבו, ונפטר. אבל הסיפור עוד לא נגמר. כמעט ולא התחיל.

מספר ימים לאחר פטירתו של הנגר, פותחת אשתו של בעל הבית הנ"ל את הכספת, ומוצאת שם את התכשיט היקר ההוא!

מון הסתם שכחה האשה שהיא עצמה הכניסה לשם את התכשיט, ולכן הם היו בטוחים היא ובעלה שהנגר הוא הגנב. עכשיו התברר למפרע, שכל האשמות שהוטחו בו, היו האשמות שווא.

האשה הצטערה מאוד על מה שקרה, והתייעצה עם רב מסוים בשאלה מה ניתן לעשות עתה כדי לתקן את הדבר על פי דין תורה.

הרב הציע לה לקחת מנין אנשים, לעלות על קברו של הנגר, ולבקש מחילה על כל מה שעשו לו. האשה הסכימה להצעה, אולם בעלה התנגד לכך, בטוענו שכאשר תתפרסם בקשת המחילה שלו על הקבר, הדבר עלול להתפרש אצל אנשים בצורה שלילית, ולכן סירב לבקש מחילה.

עכשיו הגיע השלב האחרון בפרשה. לא עברו ימים ספורים ובני משפחתו של מזמין העבודה ישבו גם הם 'שבעה' על פטירתו של בעל הבית, שהוציא את נשמתו באופן פתאומי, ושבק חיים לכל חי...

לבד מהמסקנה ההחלטית היוצאת מכאן שיש דין ויש דיין, צריך ללמוד מסיפור זה לקח נוסף. והוא, מה שכתוב בשל"ה הקדוש, שלפעמים נגזר על האדם דין מוות רח"ל, אבל הסגורים בשמים שנבראו מזכויותיו ומעשיו הטובים, התחננו בעדו שיתנו לו נסיון נוסף.

ואכן, הסגורים פעלו את פעולתם, ובשמים הוחלט לתת לאדם זה נסיון נוסף, ואם יעמוד בו ירחמו עליו ויבטלו את גזר הדין.

אם היה בעל הבית הנ"ל מכניע את יצרו, ועולה על קברו של הנגר, יתכן שהיו מרחמים עליו מן השמים. כיון שלא עשה זאת, גזרו עליו את פסק הדין החמור מכל.

בדרך כלל, אומר השל"ה, מביאים על אדם כזה נסיון בדמות עני המגיע אליו ומבקש צדקה בדרך לא נימוסית וכך בעצם הוא מוציא את האדם ההוא מדעתו.

למרות שהעני קיבל את הצדקה, הוא בא ומבקש שנית, ושלישית, ואינו מסתפק במה שנותנים לו.

ואז, אומר השל"ה, בוחנים את האדם האם אכן ייצא מדעתו, ויתרגז על העני, או למרות הדחיה הטבעית שיש לו מעני כזה, הוא ירחם עליו ויכניע את יצרו.

לכן, דוקא כאשר אנחנו נתקלים בעני כזה, שהתנהגותו באמת עלולה להוציא כל אדם נורמלי מדעתו, צריך להבין שיתכן מאוד ששלחוהו מן השמים כדי לנסותנו האם נתגבר על טבע מידותינו, ונתייחס אליו בסלחנות, ועל ידי כך יבטל גזר הדין שאולי נגזר עלינו רח"ל.

חשוב לזכור את הדבר גם באשר למגביות הנערכות חדשות לבקרים בבתי הכנסיות, כאשר אנשי הצדקה המסורים והמופלאים עוברים מבית כנסת אחד למשנהו ומנסים להמיס את לב הקהל בדבריהם המעוררים, כדי להקים קרן צדקה ליתומים.

לפעמים עולה מחשבה בדעתו של אדם, בנוסח 'כמה כבר אפשר לבוא ולבקש? כמה? כמה? האם מאן דהוא מעלה במחשבתו שבארנקיהם של בני תורה יש כסף ללא גבול'?

ויש מקרים שבגין המחשבות הללו מחליט האדם שלא לתת יותר!

הוא מתמרד בדעתו נגד גבאי הצדקה, ומגיע להחלטה ש'גמרנו. אי אפשר יותר. הפעם אני כבר לא נותן כסף'. וצריך הוא לדעת שבהחלטה זו יתכן שהוא חורץ את גזר דינו, רחמנא ליצלן ("ברכי נפשי").

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "כה אמר ה' השמים כסאי". (ישעיה סו)

הקשר לפרשה: ראש חודש תמוז חל בשבת זו (ולמחרתו ביום א'). ומכאן ההקשר לפסוק המוזכר בהפטרה: "והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפניי". (ונוהגים להוסיף ב' פסוקים מהפטרת "מחר חודש")

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

צריך להזהיר

הרואה אדם תמים בא לקנות סחורה אצל מוכר שדרכו לרמות, צריך להזהירו שלא יקנה שם, אפילו אם הלה כבר סיכם עם בעל החנות שיקנה אצלו. וכל שכן אם רואה את המוכר מפתח את הלוקח לקנות סחורה גרועה על ידי שקרים, צריך לומר לו שלא יקנה.

מה אירע לגלגלים של קורח?

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

ידועים דברי חז"ל (ירושלמי סנהדרין י', א) שקורח הביא מאתיים וחמישים אנשים עטופים בציצית שכולה תכלת, ושאל את משה; ציצית זו שכולה תכלת - חייבת בציצית או פטורה? אמר להם חייבת. התחילו משחקים עליו ואמרו היתכן, טלית שכולה צמר - חוט אחד של תכלת פוטר אותה והם שכולם תכלת לא יפטרו את עצמם.

והדבר פלא גדול. כיצד קורח אזר את כוחו ללעוג על מצוה מפורשת מהתורה. ועוד יותר, הן במצווה זו עצמה דרשו חז"ל (מנחות מג:), כי נאמר בה 'וראיתם וזכרתם ועשיתם'. ראייה מביאה לידי זכירה, וזכירה מביאה לידי עשייה וקיום המצוות. ואילו קורח, במקום להתעורר

ולגלגל את ראיית הציצית לידי זכירה ועשיית המצוות, עוד העז ללגלג בפומבי על מצוה זו.

וביאור הדבר הוא שהרי קורח הלך אחרי מראה עיניו, ולא כמו שנאמר בפרשת ציצית (במדבר טו, לט) "ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". ולכן לא השפיעה עליו סגולת ראיית הציצית לטובה, כמו שאמרו בגמרא. כיון שהסתכלותו בציצית היתה רק בעיניו מן השפה ולחוץ, ולא בהתבוננות פנימית בליבו מתוך רצון לקיים המצוות.

ולכן הראייה לא פעלה את פעולתה, אלא אדרבה עוד גרמה לו ראייה שטחית זו ללגלג על המצוה, והמשיך להאמין בעצמו שהוא הצדיק והלך מדחי אל דחי עד שבלעתו האדמה.

מכאן למדים, שאדם ההולך אחרי מראה עיניו ולא נותן את לבו לשים רסן לתאוות עיניו, הרי עליו אכן אומרת התורה שהוא תר אחרי לבו ואחרי עיניו להיות זונה אחריהם.

מן המעיין

לא על פניו שלו, אלא הכוונה בגלל פניו של קורח הוצרך ליפול, כדי שלא להביט בהם. "סורו זא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בכל חטאתם." (טו.כו)

בטבע האדם, כאשר הוא נצרך לשאול דבר מחברו, מסכים עם כל מה שהוא אומר, כדי שיתן לו חברו את

מבוקשו, ופעמים אף ישל בעוון לשון הרע, כי כשיאמר חברו על פלוני שאדם רע הוא, יצדיק את דבריו, העיקר שבסופו של דבר יתרצה להשאילו את החפץ המבוקש.

זו אם כן, מבאר רבי חיים נסים בספרו "מצא חיים", כונת הכתוב: "ואל תגעו בכל אשר להם". כלומר אל תשאלו מהם דברים. מדוע?

"פן תספו בכל חטאתם" - כי אם תבואו לשאול מהם, בהכרח גמור תהיו מודים לדבריהם כדי שיתנו לכם מה שהנכם מבקשים, ואפשר שיבוא דבר המחלוקת של משה בתוך הדברים ובהכרח שאתם מודים לדבריהם ונכשלים בחטא כמותם.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ויקם משה וילך אל דתן ואבירם". (טו.כה)

צריך לדעת טעם אומרו ויקם, ואם להודיע שהיה יושב מה יצא לנו מהודעה זו.

אכן ירצה על דרך אומרו (משלי טז יח) "לפני שבר גאון ולפני כבוד ענוה", ואמרו ז"ל (שמו"ר מה ה) השפלת הגבהתי.

והוא מאמר הכתוב ויקם משה קימה היתה לו, במה שהלך לדתן ולאבירם האנשים הרשעים אשר חרפוהו ולא רצו לבא אצלו, והשפיל עצמו הוא והלך אצלם, עליהם נאמר "לפני שבר גאון", ועל משה "ולפני כבוד ענוה".

"ויקומו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה". (טו.ב)

קורח ודתן ואבירם ביקשו לחלוק על מנהיגותו של משה, שהיה רבן של ישראל.

הנה, על פי דין יש חיוב לקום לרבו מובהק כמלוא עיניו. אך קורח, דתן ואבירם בחציפותם, ביקשו להראות שהם גדולים כמוהו, על כן "ויקומו לפני משה" - היינו בפניו ממש. וגם בזה הראו כאילו לא קמו לפניו בלבד, כי אם גם לכבודם של מאתיים וחמישים נשיאי העדה, קריאי מועד, אנשי שם. (מלא העומר)

"ויחזר למשה מאד". (טו.זט)

לפירושו של רש"י "נצטער עד למאוד", תמה רבינו שלמה קלוגר זצ"ל;

מדוע שינה רש"י מפשוטו של מקרא וביאר כי "ויחזר" הכוונה "נצטער", ולא כפשוטו מלשון "כעס", שכעס מאוד עליהם וחרה אפו.

ברם אמרו רבותינו (עירובין ס"ה) כי רבי חנינא בעידנא דרתח, לא היה מתפלל ההוא יומא.

ומכאן התקשה רש"י, אם אכן משה כעס כפשוטו של מקרא, כיצד התפלל מיד להשי"ת: "ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם". הרי כיון שהיה בכעס, אסור לו להתפלל!?

לכן פירש רש"י, שאין הכוונה כאן לכעס וחרון אף, אלא מלשון צער "נצטער עד למאוד", ומכיון שכן יכול היה לעמוד ולהתפלל לפני ה'.

"ויחזר למשה מאד ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם" (טו.זט)

כאן באה התורה ללמדנו גודל ענוותנותו של משה רבינו ע"ה; הנה אף במצב של "ויחזר למשה מאד", לא דיבר בחריפות ובדברים קשים, אלא רק ביקש "אל תפן אל מנחתם". (ע"פ רבינו משה אלשיך זיע"א)

"וישמע משה ויפל על פניו". (טו.ד)

מדוע נפל משה רבינו על פניו?

הטעם זאת רבי יעקב בן נעים ז"ל מסלוניקי בספרו "משכנות יעקב": הרי חז"ל אמרו שאסור לאדם להסתכל בצלם דמות אדם רשע" (מגילה כח.). אם כן, ברגע שקורח כפר בהשי"ת, במשה עבדו ובתורה מן השמים, אסור היה להסתכל בפניו.

וזהו שנאמר: "וישמע משה ויפל". ומה טעם הדבר? "על פניו" -

מסילות ישרים

מסילות לערכים ולמידות טובות

סגולות רבות מצויות למכביר אצל משכניי שלום בית, ב מ ש ר ד י ה מ ג ש ר י ם והקאוצ'ינגים למיניהם, כיצד להגיע לחיים מאושרים בין בני הזוג, לחיים נטולי מריבות ועימותים. סגולות אלו ודומיהם אפשר שיחזיקו מעמד לפרק זמן כזה או אחר, או כאלו שיש להם חיי מדף ארוכים ככל האפשר.

- מביא תשועה לעולם בזכותו.

כל זה דיבר אבי זצ"ל, וביקש עליו רחמים ופטר אותם לשלום. ואותו האיש קיים את הדברים ששמע, וקבע עתים לתורה יום יום. ואחר כחמשה עשר יום, זכורני, שבא לפני אבא הוא ורעהו החכם הנ"ל בלב שש ושמה. והגיד, כי הדברים עשו רושם מהיום הראשון, והודות לא-ל יתברך שמו, כי הם עתה בשלום רב. עד כאן.

מחלוקת שמונעת מחלוקות

ידועה אמרת חז"ל המובאת בגמרא (יבמות קכב:) השגורה בפינו מתפילת השחר: "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם. שנאמר: וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך". וצריך להבין: במה תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, וכי הם הולכים מבית לבית להשכין שלום בין איש לאשתו או בין אדם לחברו?!

ובכלל, כך הקשה מרן רבי יאשיהו פינטו זיע"א (בפירושו לעין יעקב על מסכת ברכות) במה התלמידי חכמים מרבים את השלום, אם בעסק תורתם הרי בזה מרבים שלום לעצמם ולא בעולם. ואם משום שבעסק תורתם מקיימים את העולם כמו שידוע שבזכות לימוד התורה העולם קיים, אם כן, היו צריכים חז"ל לציין ולומר "תלמידי חכמים מקיימים את העולם" ומהו הלשון "מרבים שלום בעולם"?

אלא, ביאר החתם סופר בדרשותיו, כי הרי למען האמת כל המידות שיש באדם לחיוב ולשלילה נבראו ע"י השי"ת. וכל מידה ומידה, כמו מידת הגאווה ומידת הענוה, השלום והמחלוקת, כל מידה שכזו היא נבראה לצורך ומיועדת להשתמשות בה במקום הראוי והנצרך.

דרך משל: מידת המחלוקת ראויה שיתעסקו באמצעותה בלימוד התורה ופלפולה, שכל אדם יאמר את הנראה לדעתו ולפי שכלו, ובזה תתבהר השמועה ותתברר אמיתתה של תורה. וכמו שמצינו במחלוקת בית שמאי ובית הלל וכדומה.

מעתה, כאשר מידה זו של מחלוקת נמצאת בשימוש בעולם - אצל תלמידי חכמים, ממילא מתמעטת המחלוקת אצל האחרים. וכן הדין הוא שכל מידה שתמצא בקדושה - נפחתת היא אצל הטומאה.

נמצא אפוא, מתוך שמתעסקים תלמידי חכמים בפלפולה של תורה ומשתמשים במידת המחלוקת בצד הקדושה, בזה הם מרבים את השלום בכל מקום ומקום העולם.

הרע במיעוטו

מסופר על רבי זאב מזבארז' זצ"ל, ששאלוהו פעם: מדוע עושה מר עצמו אסקופה נדרסת לאשתו?

השיב רבי זאב: אם אני בא לידי בזיון, הרי זה בדין שמים, והיכן מקבל אדם את הבזיון המיועד לו? הרי אומר: בדרכים, בשווקים וברשות הרבים. ואם ריחמו עלי בשמים, ומקבל אני את המגיע לי בביתי, ללא טלטולים מרובים, בדין שאקבלם ברצון...

יתכן ויש באמתחתם עצות ורעיונות, אתגרים ותחבולות להשיב את השלום בין כתלי הבית. אך כיהודים בני תורה עלינו לדעת כי הסגולה הטובה ביותר להשכנת השלום בין כתלי הבית היהודי לנצח - מצויה בלימוד התורה הקדושה, שהיא היא הערובה להשכנת השלום האמיתית בין בני הזוג.

הבה נטה אוזן למעשה שסיפרו הגאון רבי יוסף משאש זצ"ל, כפי ששמע מאביו הגאון רבי חיים משאש זצ"ל, וכך הוא סיפר: יום אחד היה אבי לומד עמי, ואחר גמר הלמוד תיכף בא לפניו חכם אחד צדיק וישר כבוד מורנו הרב אלישע נחמני זצ"ל, ואיתו עומד איש אחד נכבד בעמיו. וזה שפך שיחו לפני אבא בבכי ואנחה שאשתו ממרתת את חייו, ולא יכול לעשות כלום כדי לפיס אותה. ולא הועילו בה לא כשפים ולא כספים, לא תכשיטין ולא חפצים, ולגרשה אי אפשר. ובכן, בבקשה, רבי, מלב נשבר הודיעני דרך זו אלך ובקש עלי רחמים.

והחכם הנזכר [רבי אלישע] מילא את דבריו, כי הוא יודע את רוע מצבו עם אשתו, ונלאה לתווך ביניהם שלום ולא הועיל לו. ואמש נראה אליו פעמים בחלום איש נורא, ואמר לו: עשה חסד ומצוה רבה, הולך את איש הזה אצל הרב רבי חיים משאש, והוא ירפאהו מצרעתו. ויהי בבקר והנה חלום פשוט, ועשייתי כאשר צויתי.

ויאמר להם אבא בצהלת פנים: דעו בני, כי סגולה אחת בדוקה ומנוסה מקובל אני מאבא עליו השלום; שכל הקובע עיתים לתורה ביום ובלילה, ימצא חן בעיני אשתו ויהיה תמיד שלום בביתו. ומקרא מלא דיבר הכתוב: "שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול" (תהילים קיט, קסה). ומי שאוהב את התורה, קובע לה עתים בכל יום ויום.

והוסיף אבא ואמר, ופעם אחת הקשייתי לאבא מארי זצ"ל, מרב שהיה עוסק בתורה כל היום וכל הלילה, והיתה אשתו מצערת אותו, כמבואר בגמרא מסכת יבמות (דף סג). והשיב לי, שיש הבדל; שהראשונים ז"ל היו מחבבין את היסורין ושמוחים בהם, כמו שאמרו על רבי אליעזר בנו של רבי שמעון בר יוחאי שהיה מחבב את היסורין, וקורא להם 'בואו אחי בואו רעי'. כמבאר בגמרא (בבא מציעא פד:). והסביר טעמים על פי מה שאמר רבי יהושע בן לוי בגמרא (תענית ח). כל השמה ביסורים

מגיד השיעור
הרב דבש בנימין

בית הכנסת אברהם אליהו
השייטים 14 אזור ד' אשדוד
שעה: 19:00

